

ἀντέταξεν ἐν πυροβολίῳ τοῦ ὁποίου κί βολαί, ἐξικνούμεναι μακρότερον τῶν ἐχθρικών τοξῶν. κατεπτόουν τοὺς τοξότας αὐτῶν. Διέταξε κατόπιν νὰ παρασκευάσωσι κατὰ διαφόρους διευθύνσεις ἐναντίον τοῦ τείχους τὰς ὑπονόμους ἐκείνας. ἄς πρὸ ὀλίγου χρόνου εἶχεν ἐφεύρει ὁ Πέτρος Ναβάρρος, καὶ νὰ διευθετήσωσι τὰς κλιμακὰς ὅπως ἀλώση ἐξ ἐφ' ἑσθου το φρουρίον. Αἱ ὑπόνομοι ἐξεροάγησαν, μολονότι δὲ ἤνοιξαν πολλὰ μεγάλα ῥήγματα, οἱ Τούρκοι ἐπεσκευάσαν αὐτὰ ἀκούοντες μετὰ τσαούτης ταχύτητος, ὥστε ἡ θέσις ἐξηκολούθει νὰ εἶναι ὀχυρὰ ὡς πρότερον. Οἱ Ἴσπανοὶ ἐφόρμησαν ὅπως εἰσπηδήσωσι διὰ τῶν κλιμακῶν μετὰ τῆς συνήθους αὐταῖς ὀρμητικότητος καὶ ἀνδρείας, ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ διὰ λίθων, βελῶν, πυρὸς ἐξακοντιζόμενου, ἐλαίου, θείου καὶ πίστεως ζεούσης ἀνθίσταντο ἀπελπιστικῶς. Θραύοντες τὰς κλιμακὰς καὶ κατακρημνίζοντες τοὺς τείχους τοὺς ἀνελθόντας Ἴσπανοὺς. Ἦναγκάσθη ἐπὶ τέλος ὁ Γουθάλος, ὅπως διατάξῃ τοὺς στρατιώτας του νὰ ἀποσυρθῶσι· παρομοίαν δὲ κακὴν ἔκβασιν ἔσχε καὶ ἡ ἐφοδος ἦν μετ' ὀλίγον ἐπεχείρησαν οἱ Ἐνετοὶ. Ἦγανάκουν οἱ πολεμιστὰὶ οὗτοι, οἱ δαμάσαντες τοὺς Μαύρους ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ ἀποδιώξαντες τοὺς Γάλλους τῆς Νεαπόλεως, διότι ἐν μόνον φρουρίον ἀντέστη αὐτοῖς ἐπὶ τοσοῦτον ἐκεῖνοι δὲ οἵτινες κατ' ἀρχὰς περιετρόνον τοὺς Τούρκους ὡς βαρβάρους καὶ στερομένους πολεμικῆς ὀρμῆς, ἔμαθον ἐπὶ ζῆμίᾳ τῶν νὰ τοὺς φροβῶνται καὶ νὰ τοὺς ἐκτιμῶσι. Πεντήκοντα ἡμέραι εἶχον παρέλθει ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς πολιορκίας, ὅταν ὁ Γουθάλος ἀνυπολόγιστος ὅτι ἦτο ἀνάξιον τῆς δόξης του νὰ παρατείνηται αὕτη ἐπὶ τοσοῦτον, συνεσκέφθη ἐν συμβουλίῳ μετὰ τοῦ Πέσαρο καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπιχειρήσῃ γενικὴν ἐφοδὸν, καθ' ἣν θὰ προσεβάλλετο τὸ φρουρίον ταυτοχρόνως διὰ τῶν ὑπονόμων, τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τῶν στρατιωτῶν. Ἀφοῦ τὰ πάντα διετίθησαν καταλλήλως καὶ ἐνεψυχῶθη ὁ στρατός, ἐδόθη τὸ σημεῖον, ἀλλὰ παρὰ τὰς ἐκπυροσκοπήσεις τῶν πυροβόλων, τὰς ἐκρήξεις τῶν ὑπονόμων καὶ τὰς μετ' ἀλαλαγμῶν ἐφορμήσεις τῶν στρατιωτῶν, ἅτινα πάντα παρίστων τὴν νῆσον ὡς καταποντιζομένην ὑπὸ τὴν τρομακτικὴν ἐκείνην βοήν, οἱ Τούρκοι οὐδόλως κατεπτοήθησαν. Τέλος ὅμως ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποκύψωσι εἰς τὴν εἰμαρμένην καὶ τὴν ἰσχύν τῶν ἐχθρῶν των, οἵτινες μετὰ σφοδρότητος κατέλαβον τὸ τείχος καὶ εἰσῆλθον ἐν τῷ φρουρίῳ. Ὁ Χισδὰρ πιστός εἰς τοὺς λόγους του ἀπωλέσθη μαχόμενος μετὰ τριακοσίων ἐκ τῶν στρατιωτῶν του, ἀξίων πάντων καλλιτέρας τύχης, συνελήθησαν δὲ μόνον ὀγδοήκοντα Τούρκοι, οἵτινες ἐξήσθηθημένοι ἐκ τῶν κόπων καὶ τῶν τραυματῶν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τελευτήσωσιν ἐνδοξῶς ὡς οἱ λοιποὶ.

Ἀλωθείσης οὕτω τῆς Κεφαλληνίας, ὁ μέγας ἀρχηγός, οὕτως ἐπωνόμασαν πρῶτοι οἱ Μαυριτανοὶ τὸν Γουθάλον, μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν καθ' ἣς, ἠναγκάσθη νὰ παραμενῆν ἐν αὐτῇ ἐνεκεν κακοκλιρίας, ἐπέστρεψεν εἰς Σικελίαν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1501, ἀφήσας τὴν νῆσον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ συμμάχου του. Εἰς Συρακούσας ἀπεστάλη

πρὸς αὐτὸν εἰς πρέσβους τῆς Δημοκρατίας, ἧτις εἰς ἐνδειξιν εὐγνωμοσύνης ἐπὶ ταῖς ὑπηρεσίαις ἃς πρὸ ὀλίγου τῆ εἶχε παράσχει, τῷ ἀπέστειλε τὸ δίπλωμα τοῦ εὐγενοῦς Ἐνετοῦ καὶ μεγαλοπρεπῆ δῶρα ἐκ κοσμημάτων ἐκ κατεργασμένου ἀργύρου, σισυρῶν ἱατρίδων καὶ ὑφασμάτων χρυσοῦφῶν καὶ μεταξωτῶν. Κατ' ἀρχὰς ἀπεποιήθη ταῦτα, ἀλλ' ἀναγκασθεὶς νὰ τὰ δεχθῆ ἐνδίδων εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ πρέσβεως, ἀπεφάσισε νὰ ἀποστείλῃ πάντα τὰ πλουτῆ εἰς τὸν βασιλέα του, αὐτὸς δὲ νὰ τηρήσῃ μόνον τὸ δίπλωμα· ἔλεγε δὲ χαριτολογῶν, ὅτι ἐπραττε τοῦτο ὅπως ἐάν οἱ ἀντίπαλοι του ἤθελον δεχθῆ πλέον φιλόφρονες καὶ μεγαλόδωροι νὰ μὴ δύνανται τοῦλάχιστον νὰ εἶναι εὐγενέστεροι αὐτοῦ.

Ἐκ τῆς Καστιλιανῆς.

G. N. ΜΑΥΡΑΚΗΣ

Τ Α Τ Ε Μ Π Η

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Λάρισα 31 Μαΐου 1894.

Ἀγαπημένε μου ἀδελφέ!

Μετὰ τὰ Μετέωρα τὰ Τέμπη. Εἶναι τὰ δύο ἀξιοθέατα σημεῖα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἄρχεται πρὸς Δ. ἡ μεγάλη Θεσσαλικὴ πεδιάς καὶ λήγει Β. Α. Φοβεροὶ, μεγαλοπρεπεῖς, ἄγριοι καὶ ἐπιβλητικοὶ οἱ βράχοι τῶν Μετεώρων, εἰς τοὺς ὁποίους, ἀφοῦ ἀπαξ τις ἴδῃ, δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπανέλθῃ. Τί νὰ εἶπω ὅμως διὰ τὰ Τέμπη; Εἶναι ἐπιβλητικῆ, μεγαλοπρεπῆς καὶ θελκτικῆς εἰκῶν τῆς ὁποίας ἀφοῦ θαυμάσῃ τις τὸ σύνολον ἀνάγκηται τὰς λεπτομερείας καὶ εἰς τὰς γραμμὰς αὐτάς τὰς ὁποίας εὐρίσκει τελειοτάτας. Πολλὰκις πρέπει νὰ τὰ ἴδῃ, πολλὰκις νὰ τὰ ἐξετάσῃ λεπτομερῶς, πάντοτε δὲ θὰ νομίζῃ ὅτι βλέπει κατὶ νέον καὶ διὰ πρώτην φοράν.

Ἐξ Ἀρμελικῶν κατήλθομεν διὰ τοῦ μονοπατιοῦ ὅπερ φέρει εἰς τὸ γάνι τῆς Κοκῶνας εἰς τὴν εἴσοδον τῶν Τεμπῶν. Εἶναι ὁ παλαιὸς δρόμος, ὁ φέρων ἀπὸ Τέμπη καὶ Μπαμπᾶ εἰς Ἀρμελικῶν, τὸν ὁποῖον καὶ μὲν ἡ ἐπιστήμη τῶν Μηχανικῶν δὲν ἔφερεν εἰς εὐθυγραμμίαν, οὕτε ἔδοστροπῆ συνέτριψε τὰ παλαιὰ γκαλτερίμια του, ἀλλ' ἡ φύσις ἐπροίτισεν αὐτὸν πλουσιοπαρόπως, καὶ ἐνῶ ἐθαδίζομεν μετὰξὺ γλοερῶν φρακτῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων τὰ ἀγροκλήματα ἀναπαυόμενα ὑπερηφάνως ἐπεδείκνουν τὸ κάλλος των καὶ ἐδώρουν εἰς τὴν πρωινήν αὔραν τὴν εὐοδίαν των, καὶ ὅπισθεν αὐτῶν ἐφαίνοντο ἀμπελοὶ ἐπιμελῶς καλλιεργημένοι, εὐρισκόμεθα ἀφ' ἑνὸς παραπλεύρως βαθυτάτου ρεύματος ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀνήρχοντο πλάτανοι καὶ ἀγχεῖροι, ἐνῶ εἰς τὸ βάθος ἤκούετο ποῦ μὲν ἡ πτώσις μικροῦ καταρράκτου, καὶ ἀλλαχοῦ ἡ μορμουρή μόνου τοῦ τρένοντος ρυακίου· ἐκεῖ ἡ ἀηδὼν ἐψάλιζε τὸ γλυκὺ πρωινὸν ἄσμα τῆς καὶ ὡς σειρὴν μὰς ἐκράτει ἐκεῖ ἐπὶ πολὺ.

Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν εἶδον τὰ Τέμπη τὸν Μάϊον καὶ τὴν καλὴν ἰδέαν νὰ τὰ ἐπισκεθῶ μοὶ τὴν ἐνέπνευσεν ἀδελφέ μου, ἡ περιγραφή τῆς ἐπισκέψεώς σου εἰς τὴν Σαλαμίνα. Ἐκεῖ ἐγένετο γιγαντοναυμαχία, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ μήπως δὲν ἐγένεν ἡ Τιτανομαχία; Σαῖς εἶδατε τοὺς βράχους ἐπὶ τῶν ὁποίων συνετρίβῃ ὁ Περσικὸς στόλος, καὶ ἐγὼ εἶδον τοὺς βράχους ἀπὸ τοὺς ὁποίους νικηθέντες κατεκρημνίσθησαν οἱ Τιτᾶνες. Ἐκεῖνοι ἠθέλησαν νὰ ὑποδουλώσωσι τὴν Ἑλλάδα, καὶ οὗτοι ἐπειράθησαν νὰ ἐκθρονίσωσι τὸν Δία.

Ἡ γλωφίς ἦτο ἐν ὄλῃ τῇ ἀκμῇ τῆς ἐκτὸς τοῦ ὠραίου φυλλώματος τῶν πλατάνων τῶν σκιαζόντων τὸν ροῦν τοῦ Πηνειοῦ, ἐκτὸς τοῦ γλυκέος πρασίνου τῶν δασῶν τῆς Ὀσσης, ἀνθόστρωτος ἦτο καὶ ὁ δρόμος, ἐν διηρχόμεθα, καὶ ἀπὸ τὰς βρογμὰς τῶν φοβερῶν ἐκείνων βράχων ἐκρέμαντο ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς μας χαριέστατα ἄνθη, ἱκανὰ νὰ στολίσωσι τὸν ἐκλεκτότερον κῆπον. Ὅποια ποικιλία φυλλωμάτων! ἀπὸ τοῦ βαθέος πρασίνου μέχρι τοῦ πλέον ἀνοικτοῦ, ἀρμονικώτατα συνδυασμένων μετὴν ἀπειρίαν τῶν χρωμάτων τῶν ἀνθέων. Μόνον ἡ φύσις ἐπιδαψιλεύουσα τὴν ἐξαιρετικὴν εὐνοίαν τῆς ἡδύνατο νὰ κάμῃ τὸ θαῦμα αὐτό! Καὶ ὅλα ταῦτα μεταξὺ βράχων ἀποκρήμων, ὧν ἰλλιγγιὰ τις νὰ ἴδῃ τὸ ὕψος, καὶ ποταμοῦ τοῦ ὁποίου εἰς τινὰ μέρη ἰλλιγγιὰ νὰ ἴδῃ τὸ βάθος. Ὀρμητικὰ τὰ ρεύματα ἔτρεχον νὰ ριφθῶσι εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ ἐκεῖ ἐκάνονίζον πλέον τὸν δρόμον των μετὴν ἤσυγον ροῦν τοῦ γηραιοῦ Πηνειοῦ.

Πόσον παρωμοίασα, Μιχαλάκη μου, τὸν δρόμον ἐν διανύσαμεν πεζοὶ ἕως οὗ φθάσαμεν εἰς τὴν ἀμαξιτὸν ὁδὸν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν ἔξοδον τῶν Τερμπῶν μετὴν τὸν ἀνθρώπινον βίον. Κατωφερὴς καὶ ἀπότομος ἀλλὰ διέρχεται αὐτὴν μετ' εὐχαριστήσεως, διότι τοὺς ὀφθαλμοὺς σου καταθέλγουσιν ἡ πρασινάδα καὶ τὰ ἄνθη. Ἄνευ γογγυσμοῦ πληρώνεις φόρον αἵματος εἰς τὰ παλιούρια διὰ νὰ δρέψῃς ἐν ἄνθος, ὅπερ ἰδιαιτέρως ἐπέστυρε τὴν προσοχὴν σου. Ἐὰν δὲ κύψῃς νὰ κύψῃς κανὲν ἄνθος ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα, φούμενα ὑπὸ τοὺς φράκτας, προβάλλουσι τὴν θελκτικὴν κεφαλὴν των, θὰ ἀκούσης ἀμέσως τὰ ξηρὰ φύλλα νὰ τρίβωσι καὶ ἔρπετόν τι νὰ φύγῃ ταχέως, καὶ ἄλλοτε ἔντρομος ἀποσύρεις τὴν χεῖρα βλέπων δύο ὀφθαλμοὺς ἀτενῶς νὰ σὲ παρατηρῶσι. Αἰφνης, ἐνῶ βαδίζεις ἀμέριμνος, ὅπως σοῦ κόπτεται τὸν δρόμον καὶ εἶσαι ἠναγκασμένος ἢ νὰ φρονέσῃς αὐτὸν καὶ νὰ διέλθῃς ἢ νὰ ὑποχωρήσῃς εὐλαβῶς ἀφίνων αὐτὸν νὰ διέλθῃ ἡσύχως· καὶ νὰ λογίζεσαι εὐτυχὴς ἐὰν δὲν τῷ ἐπέβλη ἢ ὄρεξις νὰ σοῦ ἐπιτεθῇ, ἢ εὐρίσκειαι πρὸ κρημοῦ τοῦ ὁποίου τὸ φοβερὸν βάθος κρύπτουσι ὠραῖοι πλατάνοι. Ἐνῶ δὲ νομίζεις ὅτι εἰσῆλθες πλέον εἰς ὁδὸν ὀμαλὴν καὶ βλέπεις πέραν τὸ τέρμα τῆς ὁδοπορίας σου, βυάκιον σοῦ κόπτεται τὸν δρόμον καὶ ἀναγκάζεσαι νὰ διέλθῃς αὐτὸ ἐπὶ σαλευομένων πετρῶν ἢ εὐρίσκειαι πρὸ ἀδιεξέδου καὶ ἐπανεργεῖσαι εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον ζητῶν νὰ ἀνακαλύψῃς μεταξὺ τῶν θάμνων μονοπάτιον βατόν, ὅπερ νὰ σὲ φέρῃ εἰς τὸν μεγάλον δρόμον.

Καὶ τὰ βυάκια τὰ ὁποῖα τρελλὰ καὶ ὀρμητικὰ τρέχουσι νὰ ριφθῶσι εἰς τὸν ποταμὸν συντριβόμενα κατὰ πετρῶν καὶ πᾶν ἐμπόδιον ὑπερπηδῶντα, δὲν ἀντιπροσωπεύουσι τὴν τρελλὴν νεότητά, ἥτις ἀμέριμνος τρέχει εἰς τὸ ἄγνωστον καὶ τότε πλέον ἡσύχως βαδίζουσα ρίπτεται εἰς τὸν ὠκεανόν;

Ὅταν ἡ ὁδὸς τοῦ βίου εἶναι ἀνθόστρωτος, μ' εὐχαρίστησιν ὑπερπηδᾷ τις ὅλα τὰ προσκόμματα καὶ μετὰ τὸ μευδαίμα εἰς τὰ χεῖλη ἀπεινίζει πρὸς τοὺς κινδύνους. Μετὰ μίαν ὥραν ὁδοπορίαν, καθ' ἣν δὲν ἠξυρόμεν τί νὰ ἴδωμεν πρῶτον καὶ τί νὰ θαυμάσωμεν πλεονέτερον, ἐρθασαμεν εἰς τὴν θελκτικὴν τοποθεσίαν ἐνθα ἐπρόκειτο νὰ δημιουργήσωμεν παρὰ τὴν ἔξοδον τῶν Τερμπῶν. Ὁ ὀδελίης μᾶς ἀνέμενεν ἔτοιμος νὰ τεθῇ εἰς τὴν πυράν. Ἡτοιμάσθη ταχέως τὸ ὀρεκτικώτατον κοκορέτσι καὶ ἕως οὗ ἐτοιμασθῇ καὶ ὁ ἀμνὸς μετέβημεν ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Ὀσσης συναζόντες ἄνθη. Ἐστύναξα ὀλίγα εὐώδη καὶ θαλαρᾶ, ἕκαστα μικρὰν ἀνοδοέσμην ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ἔλειπον ὁ Μᾶης καὶ πατχαλίτσι, τὰ ἐφίλησα καὶ τὰ ἔρριψα εἰς τὸν ποταμὸν, ἐκεῖ ὅπου ὀρμητικὸν βυάκιον

γύνεται καταγυδῶς εἰς αὐτόν. Ἐταλαντεύθησαν ἐπ' ὀλίγον καὶ ἡ καρδία μου ἔπαλλε μήπως πλησιάζοντα πρὸς τὴν ὄχθην ἐμπλακῶσιν εἰς τὴν ρίζαν κανενὸς πλατάνου· εὐτυχῶς ὁμως ἀφοῦ μοὶ ἐπεμύσαν τελευταῖον ἀποχαριετισμόν, τὸ ρεῦμα τὰ ἔφερον εἰς τὸ μέσον καὶ ἐκείθεν γοργὰ ἤρχισαν νὰ φύγωσι πρὸς τὸ ἄπειρον.

Καὶ τότε, Μιχαλάκη μου, θὰ σοῦ γράψω καὶ ὀλίγα σοβαρά. Ἐκεῖ ἐπὶ τῆς πλατείας εὐρίσκειται στήλη, τὴν ὀποῖαν οἱ ἄνθρωποι τῆς μικρᾶς παρὰ κας ἐξήγαγον ἐκ τοῦ μεγάλου λάκκου τοῦ παρὰ τοὺς πρόποδας τῆς Ὀσσης. Ἐὰν ἡ στήλη αὕτη εἶναι μέρος τῆς ὄλης ἢ ἡ βᾶσις μόνον τῆς λείπει, ἀφίνω εἰς ἄλλους νὰ τὸ ἐξετάσωσιν. Εἶναι γελοῖον νὰ πειραθῶ νὰ ἀρχαιολογήσω, ἀφοῦ εἰδικὸς ἐπιστήμων ὁ κύριος Στάης ἀπεστάλη νὰ ἐξετάσῃ ἀρχαιότητάς τινὰς ἐκεῖ, καὶ βεβαίως θὰ ὑπάρχῃ ἢ σχετικὴ ἐκθεσίς του εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Ἐπειδὴ ὁμως σὺ δὲν ἔχεις σχέσεις μετὰ τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἐπομένως δὲν θὰ ἀναγνώσῃς ποτὲ τὴν ἐκθεσιν ἐκείνην, ἐκτὸς ἂν δημοσιευθῇ που, θὰ μ' εὐχαριστήσῃς διὰ τὴν θυσίαν, ἣν κάμω δεχομένη νὰ καταστῶ γελοία χάριν σοῦ.

Λοιπὸν ἐπὶ τὸ προκείμενον. Ἡ στήλη αὕτη πιθανῶς ἦτο ἐστημένη παρὰ ναὸν εἰς καταφανὲς μέρος, οὗ τὰ εἰρήπια σώζονται ὀλίγον ἄνωθεν τῶν προπόδων τῆς Ὀσσης. Ταῦτα διὰ μεγάλῃς θυσίας δύναται τις νὰ ἴδῃ ἀνερχόμενος στενὸν μονοπάτιον περραγμένον ἤδη ἀπὸ ἀκάνθας. Ὁ ναὸς ἦτο χριστιανικὸς, φαίνεται δὲ ὅτι ὁ Ἰουλιανὸς καταργήσας τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν μετέβηκε καὶ τὸν ναὸν τοῦτον εἰς ἐθνικὸν καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς τιμὴν ἐκείνου, ὅστις ἦτο θιασώτης ὄχι μόνον τῆς Ἑλληνικῆς θρησκείας ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἐστήθη ἡ στήλη ἐκείνη μετὴν ἀφίερωσιν εἰς Ἑλληνικὴν γλώσσαν. Τὸν Ἰουλιανὸν διεδέχθη ὁ Ἰοβιανὸς κατὰ τὸ 363 μ. X. Οὗτος ἐπανεφέρε τὸν χριστιανισμὸν εἰς ἅπαν τὸ κράτος. Οἱ χριστιανοὶ λοιπὸν ἀνέγραψαν ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου μέρους τῆς στήλης, ἀφοῦ ἐξήλειψαν τὴν πρώτην ἀσεβῆ ἀφίερωσιν πρὸς τιμὴν καὶ ἔπαινον αὐτοῦ ἐκφέροντας εὐχὴν νὰ εἶναι νικητῆς καὶ τροπαιοῦχος πάντοτε, τὴν ἐξῆς ἀφίερωσιν Λατινιστί, ἣν ἀναγνώσας εὐχερῶς ὁ τέως διευθυντῆς τῆς Μανναρείου σχολῆς ἐν Ἀρμεταλίαις κύριος Α. Μίσσιος εἶχε τὴν ἀκλωσύνην νὰ μοὶ δώσῃ ἀντίγραφον.

D N
Juviani
victori
ac triumf (atori)
semper (I)
aus

Ὁ Ἰοβιανὸς δὲν φαίνεται νὰ διήλθε διὰ τῆς Θεσσαλίας, ἀλλῶς τε ἐπὶ μόνον μῆνας ἐβασίλευσεν. Ἐγεννήθη τῷ 331 μ. X. καὶ ἐκηρύχθη αὐτοκράτωρ τοῦ Ἀνατολικοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους ὑπὸ τῆς στρατιᾶς τῶν Ρωμαίων, οἵτινες ὁμοφώνως ὠμολόγησαν ὅτι ἦσαν χριστιανοί, διότι δὲν ἐδέχετο νὰ γίνῃ ἡγεμὸν στρατιωτῶν εἰδωλολατρῶν, τῷ 363 μ. X. Ἦτο σωματοφύλαξ τοῦ Ἰουλιανοῦ. Ἀπέθανε δὲ εἰς Δαδαστάνην μεταξὺ Βιθυνίας καὶ Γαλατίας τὸ 364, κατόπιν πολυτελοῦς συμποσίας, ἐν τῆς ἀκρασίας ἢ ἴσως καὶ δολοφονηθεὶς.

Κατὰ τὴν ἔξοδον τῶν Τερμπῶν ἀναφέρονται δύο πόλεις ἀρχαῖαι. Τὸ Ὀμόλιον ἐπὶ Ὀσσης ἐνθα θὰ εὐρίσκειτο καὶ ἡ στήλη πλησίον τοῦ ἐκεῖ ναοῦ, καὶ ἡ Φίλα ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου. Δὲν ἦτο δυνατόν οἱ ἀρχαῖοι, οἵτινες τόσον καλῶς ἐξέλεγον τὰς τοποθεσίας τῶν πόλεων των νὰ παρίδωσι τὴν θελκτικὴν ἐκείνην θέσιν, ὅπου καὶ ὕδωρ ἄφρονον εἶχον καὶ ἀσφαλὲς προπύργιον τὰ Τέμπη, καὶ πλησίον τὴν θάλασσαν. Τί λαμπρὸν

διάδημα! Δύο πόλεις ἐκατέρωθεν τοῦ Πηνειοῦ νὰ στέφωσι τὴν μαγευτικὴν διασφάγα τῶν Τερμῶν!

Μᾶς εἶπον ὅτι ὀλίγον ἄνωθεν τῶν πρώτων ἐρείπιων ὑπάρχον ἐρείπια καὶ ἄλλου μεγαλειότερου ναοῦ. Δὲν εἶχομεν τὴν γενναϊότητα νὰ προχωρήσωμεν, διότι ἐντός τῆς φλογερᾶς θερμότητος, διότι ἦτο σχεδὸν μεσημβρία, τῶν ἀκανθῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐμποδίων, ἦτο φόβος μήπως κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ταράξωμεν τὴν ἡσυχίαν κανενὸς ὄψεως εἰς τὸν ὅποιον πολὺ ἀκριβὰ θὰ ἐπληρώωμεν τὴν ἀδιακρίσιαν μας.

Ἐν τούτοις ἀναμένουσα παρὰ σοῦ κανένα μεγάλο εὖγε διὰ τὰς ἀρχαιολογικὰς γνώσεις μου, στὸ πείσμα τοῦ Κωνσταντινοῦ, ὅστις χερεικῶς μειδιᾷ εἰς τὰ θυμιάματα, ὡς τὰ λέγει, τοῦ ἀκριβοῦς θαυμασμοῦ!!

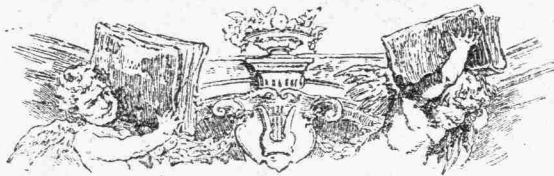
Σὲ ἀσπάζομαι ἐγκαρδίως.

Ἡ ἀδελφή σας
ΑΜΑΛΙΑ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

Η ΕΠΙ ΤΙΝΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ

Πολὺς λόγος ἐγένετο ἐσχάτως περὶ τινος χωρίου τοῦ κατὰ Λαυκῶν Εὐαγγελίου. Τὸ ὑπὸ συζητήσιου τοῦτο χωρίον εἶνε τὸ ἐξῆς. «Πλὴν ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανεῖζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες». Σημειοῦμεν τὴν μετοχὴν ἀπελπίζοντες διότι αὕτη ἐγέννησε τὸ σκάνδαλον, ἕνεκα τῆς περιεχομένης ἀντιφάσεως πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ πρὸς τὰ προηγουμένως ρηθέντα. Ἐπεχείρησαν λοιπὸν τινὲς νὰ διορθώσωσι τὸ καίμενον μεταβάλλοντες τὸ ἀπελπίζοντες εἰς τὸ ἀντελπίζοντες. Ἀλλ' ἄλλοι παρετήρησαν ὅτι περιττὴ καθίσταται πᾶσα διορθωσις, διότι ἡ πρόθεσις ἀπὸ δὲν ἔχει τὴν κοινὴν διδομένην εἰς τὸ ρῆμα τοῦτο σημασίαν, ἀλλὰ τὴν σημασίαν ἣν ἔχει εἰς διάφορα ἄλλα ῥήματα, ὡς λόγου χάριν εἰς τὸ ἀπολαυβάνω, ἀποδέχομαι καὶ τὰ τοιαῦτα, ὥστε κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους τὸ μηδὲν ἀπελπίζοντες ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ μηδὲν ἐλπίζοντες. Νομίζω ὅμως ὅτι δὲν εἶνε ἀνάγκη οὔτε τὴν μετοχὴν νὰ μεταβάλλωμεν, οὔτε ἀπὸ τῆς προθέσεως ἀπὸ ν' ἀφαιρέσωμεν τὴν σημασίαν ἣν ἔχει ἐν τῷ ῥήματι ἀπελπίζω. Τῷ ὄντι δὲ εἶναι προσέξωμεν εἰς τὴν ἐπομένην φράσιν τοῦ Εὐαγγελίου: «καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς», ἢ πεισθῶμεν ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ὅλου οὐδὲν ἔχει τὸ ἀντιφατικὸν καὶ παράλογον. Πρὸς πλειοτέραν κατανόησιν τοῦ πράγματος, ἄς παραθέσωμεν ὀλίγηρον τὸ μέρος τοῦτο τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Ἰησοῦς διδάσκων ἔλεγε: «Καὶ ἐὰν δανεῖζετε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; Πλὴν ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανεῖζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες καὶ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς». Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν ἐδίδασκε ν' ἀγαπῶμεν καὶ ἀγαθοποιῶμεν καὶ νὰ δανεῖζωμεν τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, νὰ μὴ ἀπελπίζώμεθα δὲ παντάπασιν, διότι ὁ μισθὸς ἡμῶν ἔσται πολὺς, ποῦ; ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἐξέφρασεν ἄλλοτε ὁ Ἰησοῦς εἰπὼν: «ὁ ἐλεῶν πτωχὸν δανεῖζει Θεῷ». Οὕτω πως νομίζω, ἐὰν μὴ ἀπατῶμαι, λυεταί φυσικῶς καὶ λογικῶς τὸ ζήτημα.

Γ. Μ.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά

Ἡ Δις Ἀλεξάνδρα Παπαδοπούλου, ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει διακεκριμένη διηγηματογράφος, ἐξέδωκεν ἐσχάτως εἰς ἰδιαίτερον τεύχος νέου αὐτῆς ἐκτενὲς διήγημα, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡμερολόγιον τῆς Δοσ Λεσβίου». Εἶνε γραμμὴν εἰς γλῶσσαν ἀπλήν, μὲ τὴν συνήθη τρυφερότητα, ζωὴν καὶ χάριν, ἡ ὅποια διακρίνει ὅλα τὰ ἔργα τῆς Δοσ Παπαδοπούλου.

— Ὁ γάλλος φιλόλογος Ὁθέρτ ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως βιβλίον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Ἡρόδοτος ὡς ἱστορικὸς τῶν Μηδικῶν πολέμων» ἐν ᾧ πειρατὰ νὰ ἀλλοιάξῃ τὸν πατέρα τῆς ἱστορίας, τῆς ἐπὶ ψευδολογίᾳ μομφῆς, τὴν ὅποιαν κατὰ τοὺς ἀρχαίους καὶ τοὺς νεωτέρους χρόνους, πολλοὶ τῶν ἱστορικῶν καὶ τῶν κριτικῶν τῶ προσήψαν. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν γαλλικὴν «Ἐφημερίδα τῶν Συζητήσεων» νὰ γράψῃ ἄρθρον διὰ τοῦ ὁποίου τὴν εὐθύνην τῶν ὑπερβολῶν, τὰς ὁποίας προφανῶς περιέχουν τὰ ἱστορήματα τοῦ Ἡροδότου, ζητεῖ νὰ ἐπιρρίψῃ εἰς τοὺς εὐφραντάστους Ἕλληνας, τοὺς παραστήσαντας εἰς τὸν πιστῶς μεταγράφαντας ἱστορικὸν τὰ πράγματα ἡξήμενα καὶ ἠλλοιωμένα.

— Ὑπὸ τοῦ γάλλου ποιητοῦ Ἰακώθου Νορμὰν ἐξεδόθη συλλογὴ μικρῶν σατυρικῶν ποιημάτων ἐπιγραφομένη «La Muse qui trotte». Πρόλογον εἰς τὰ χριτωμένα ταῦτα στιχογραφήματα, τὰ ἄνευ κακίας σατυρίζοντα, ἔγραψεν ὁ Σουλλύ Προυδὼμ. Δι' αὐτῶν, λέγει, ἡ σατυρικὴ ποίησις ἀποκτῆ ποσόν, τοῦ ὁποίου δὲν ἔθεωρεῖτο μέχρι τοῦδε ἐπιδεκτικὴ: τὴν χάριν.

— Δίαν ἐνδιαφέρον βιβλίον περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας καὶ ἰδίᾳ τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ λατρείας, ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐν Παρισίοις ὁ Βίκτωρ Βεράρ. «Οἱ αἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες παρέλαβον πολλοὺς τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ θεαινῶν ὡς καὶ τῶν περὶ αὐτῶν μύθων παρὰ τῶν σημιτικῶν λαῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν Φοινίκων, εἶνε ὑπόθεσις, τὴν ὅποιαν ὑπεστήριξαν ἄλλοτε ὁ Κουρτίος καὶ ὁ Γκροῦππε ἐν Γερμανίᾳ καὶ ὁ Κλερμὼν-Γκρανώ ἐν Γαλλίᾳ. Τὴν ὑπόθεσιν ταύτην διὰ νέων τεκμηρίων ὑποστηρίζει ἡδὴ ὁ Βίκτωρ Βεράρ, καὶ ἰδίᾳ διὰ τοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ ἀνευρεθέντος ἱεροῦ τοῦ Λυκείου Διός, τὰ τῆς λατρείας τοῦ ὁποίου, καθὼς ἀποδεικνύει ὁ συγγραφεὺς, φέρουν εὐδιάκριτον τὸν συριακὸν χαρακτῆρα καὶ μαρτυροῦν περὶ τῶν σχέσεων τῶν ἀρχαίων τούτων Πελασγῶν πρὸς τοὺς Φοινίκας, αἱ ὁποῖαι μεγάλην ἐπ' αὐτῶν ἔσχον ἐπίδρασιν.

— Ὑπὸ τὸν τίτλον ἡ «Γερουσία τῶ 1894» ὁ Ἀλφόνσος Βερτρὰν συμπεριέλαβεν εἰς ἓνα τόμον τὰς βιογραφίας πάντων τῶν ἐξόντων πολιτικῶν καὶ ρητόρων, τῶν παρακαθημένων σήμερον εἰς τὴν γαλλικὴν Γερουσίαν. Τὸ βιβλίον τοῦ Βερτρὰν περιέχει πλείστα πληροφορίας ἀγνώστους, διαπνέεται δὲ ὑπὸ ζηλευτῆς φιλαλληθείας ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους.

— Ἡ κυρία Ἐδγάρ Κουνέ, ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως βιβλίον ἐπιγραφόμενον «Τί λέγει ἡ μουσικὴ». Δὲν εἶνε μελέτη ἐπιστημονικὴ, οὐδὲ κριτικὴ τῶν διαφόρων μουσικῶν σχολῶν. Ἀπλούστατα ἡ κυρία Κουνέ διερωτῶναι τὸ ὅτι αἰσθάνεται αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ ἐκ τῆς μουσικῆς, ὅτι λέγει εἰς τὴν καρδίαν τῆς ἡ μελωδίᾳ. Συγγραφεὺς εὐγλωττος καὶ πλήρης φαντασίας, περιέγραψε ποιητικώτατα